

KN2023/02708

Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om netto-nollindustrin (Net Zero Industry Act)

Talga vill i linje med tidigare lämnat remissvar på förslag till förordning om kritiska och strategiska råmaterial (Critical Raw Materials Act) även lämna synpunkter på förslaget till förordning om netto-nollindustrin (Net Zero Industry Act).

Sammanfattning

Talga välkomnar EU-kommissionens förslag till förordning om netto-nollindustrin. Vi menar att stärkt stöd till företag som säkrar att EU har tillgång till såväl strategiska teknologier som kritiska råmaterial kan, tillsammans med rätt förutsättningar kring tillstånd, kompetensförsörjning och finansiering, göra Europa till världsledande inom gröna industriella lösningar.

Förordningen om netto-nollindustrin, tillsammans med de andra pelarna i industriplanen för den gröna given (Green Deal Industrial Plan), har potential att utgöra en stark regleringsgrund för en blomstrande europeisk grön ekonomi.

Talga stödjer avsikterna med Europeiska Kommissionens förslag och ger härmed kommentarer om specifika punkter.

Anodmaterial anges som strategisk teknik

Talga anser att det är mycket positivt att anodmaterial anses vara en strategisk nettonollteknik. Talga stödjer det ambitiösa målet om 40 procent inhemsk produktion av strategisk nettonollteknik.

Det finns för närvarande ingen kommersiell anodproduktion i Europa och nästan 100 procent importeras från tredje land med lägre miljöstandarder. Talgas pilotanläggning för elfordonsanoder i Luleå är den första fabriken för anodmaterial i Europa.

Om inhemsk anodproduktion inte ges bättre stöd och dagens situation med import av anodmaterial från tredje land består, kommer svensk och europeisk litiumjonbatteriindustri att fortsätta vara sårbar i sin försörjning. Batteriindustrin och dess produkter kommer dessutom högst sannolikt att fortsätta ha ett större klimatavtryck än vad som skulle vara fallet med det stöd som föreslås.

Nettonollprojekt och effektivare tillståndsbeslut

Talga stödjer skapandet av strategiska nettonollprojekt och former för effektivare tillståndsbeslut. Samtidigt som det är viktigt att upprätthålla strikta miljökrav kommer effektivare förfaranden för tillståndsbeslut att göra det möjligt för Europa att snabbare fasa ut fossila bränslen och att göra det med strategisk självständighet gentemot tredje land.

För att Europa ska nå nettonollutsläpp bör hela leveranskedjan för den teknik som produceras av ett visst strategiskt nettonollprojekt beaktas. När så är lämpligt och möjligt bör särskild hänsyn tas till strategiska nettonollprojekt som försörjs av råmaterial som utvinns i strategiska projekt enligt kommissionens förslag till förordning om kritiska råmaterial (Critical Raw Materials Act), en annan pelare i industriplanen för en grön giv. Syftet bör vara att maximera synergier och nyttan av offentligt stöd i flera av leveranskedjans led.

När det gäller litiumjonbatterier tillverkas i dagsläget anodmaterial som används i europeiska batterier ofta av syntetisk grafit, en biprodukt från petroleum som nästan uteslutande importeras från tredje land med högre utsläppsprofiler.

Talgas produktion av anodmaterial i Luleå kommer att försörjas av naturlig grafit av batterikvalitet som utvunnits från gruvdrift utanför Vittangi, också i Norrbotten – en verksamhet som enligt de föreslagna riktlinjerna i förordningen om kritiska råmaterial sannolikt skulle beviljas status som strategiskt projekt. Stöd till projekt som dessa – vars hela leveranskedja stödjer principerna i industriplanen – bör rimligen prioriteras.

Ökade finansierings- och investeringsmekanismer

Mot bakgrund av den intensiva internationella konkurrensen om nettonollindustriinvesteringar stödjer Talga inrättandet av en robust finansiering såsom en europeisk suveränitetsfond (European Sovereignty Fund) och/eller andra finansierings- och investeringsmekanismer för att säkerställa att Europa är starkt positionerat för att genomföra den gröna given.

Förenta staternas Inflation Reduction Act har orsakat en fundamental och global förändring vad gäller olika branschens klimatomställning. Även om initiativet ska hyllas som en omvälvande uppmaning till handling, har den inneburit betydande fördelar för icke-europeiska aktörer. EU måste se till att inte hamna på efterkälken i den växande gröna ekonomin.

I maj 2022 rapporterades det till exempel att det amerikanska energidepartementet gjorde 3,16 miljarder USD tillgängliga för att utveckla landets batteriförsörjningskedja¹, inklusive upp till 370 miljoner USD i öronmärkta bidrag till två grafitanodproducenter med USA-baserad verksamhet.^{2 3}

¹ Benchmark Mineral Intelligence article “US battery supply chain momentum continues with Department of Energy’s \$3.16 billion funding” – 4 maj 2022

² <https://www.reuters.com/business/energy/australias-syrah-expand-us-graphite-plant-after-220-mln-grant-2022-10-20/>

³ <https://thesentiment.com.au/novonix-selected-for-us150-million-grant-by-us-department-of-energy/#:~:text=At%20a%20time%20when%20sustainability,%24150%20million%20in%20grant%20funding>

I mars 2023 tillkännagav Volkswagen en investering på 15 miljoner euro i Nordamerika för batteriproduktion för att dra nytta av de generösa bidragen från IRA.⁴

En liknande europeisk politik skulle öka investerarens förtroende för europeiska projekt och bromsa kapitalflytningen till USA. Talga anser därför att EU bör vidta djärva åtgärder för att ge ekonomiskt stöd och på andra sätt underlätta gröna industriinvesteringar.

Stärkt kompetensförsörjning

Talga ser behov av ny finansiering och andra kompetenshöjande insatser som gör det möjligt för arbetstagare och företag att leva upp till ambitionerna i denna förordning.

Europa och Sverige har en etablerad innovationskultur, men spirande gröna näringar kommer inte nödvändigtvis att växa i traditionella tätorter. Detta stämmer inte minst i Norrbotten, vilket i april 2023 lyftes fram i Kirunadeklarationen av folkvalda kommunala och regionala ledare vid Europeiska regionkommitténs möte i Kiruna.⁵

I deklARATIONEN framhålls att EU-institutionerna bör beakta den särskilda situationen i avlägsna områden i EU:s budget och behovet av en sammanhållen politik för att säkerställa en hållbar platsbaserad utveckling i delar av Europa betonas. Detta gäller särskilt den demografiska utvecklingen, den nödvändiga kompetenshöjningen och omskolningen av arbetskraften samt förmågan att locka till sig investeringar och människor för ytterligare arbetstillfällen av hög kvalitet.

Den inledande fasen av Talgas anodmaterialproduktion förväntas uppskattningsvis skapa 190 arbetstillfällen (inklusive gruvsdrift, materialvetenskap och tillverkning) i Vittangi- och Luleåområdena samt ytterligare uppskattningsvis 750 arbetstillfällen under byggperioden.

Talga anser dessutom att kunskapsförhöjning om aktuella tekniska förutsättningar och lösningar för handläggare i myndigheter och domstolar vore av värde för att underlätta granskning och bedömning inom ramen för tillståndprocesser.

Rapporteringskyldigheter

Talga instämmer i vikten av att regelbundet övervaka och rapportera om miljöeffekter till EU-kommissionen eller relevant myndighet. Samtidigt bör hänsyn tas till att inte göra rapporteringskrav alltför betungande och se till att det inte förtar effektivitetsvinster på andra områden.

Befintlig EU-lagstiftning ställer positivt nog höga och växande hållbarhetskrav på verksamheter inom EU. Som kommissionsordförande von der Leyen noterade vid Europaparlamentets plenarsammanträde den 15 mars 2023 bör rapporteringskyldigheten inte orimligt belasta EU:s företag.

⁴ Benchmark Mineral Intelligence article "Volkswagen confirms Canada battery entry with plan for Gigafactory" – 16 mars 2023

⁵ <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/Kiruna-declaration.aspx>

Talga stödjer avsikten att minska onödig, betungande eller duplicerad rapportering, samt att konkreta förslag tas fram för att förenkla rapporteringskraven i linje med målsättningen i industriplanen om att minska dem med 25 procent.⁶

Slutsats

Talga stödjer EU-kommissionens förslag till förordning om netto-nollindustrin (Net-Zero Industry Act) och anser att med stärkt stöd till de företag som levererar strategisk nettonollteknik och material inom EU, samt med rätt stöd kring tillstånd, kompetens och finansiering, kan EU bli världsledande inom grön teknik.

Luleå, 5 maj 2023

Martin Phillips
VD, Talga AB

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_23_1672